

การปลูกข้าวโพดในประเทศไทย

ประวัติการปลูกข้าวโพดในประเทศไทย

ข้าวโพดเป็นพืชเศรษฐกิจที่นำรายได้มาสู่ประเทศไทยเป็นอันดับสอง รองจากข้าว ข้าวโพดสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้นานับประการ ตั้งแต่ใช้บริโภคและใช้เป็นอาหารสัตว์ ตลอดจนใช้เป็นเครื่องอุปโภคอีกมากมาย เช่น ลำต้นและใบใช้ทำกระดาษ ซึ่งข้าวโพดใช้ทำจุบิควด เชื้อเพลิง กล้องยาสูบ น้ำตาลข้าวโพดใช้ทำสารเคมี วัตถุระเบิด และสีย้อมผ้า เป็นต้น นักภูมิศาสตร์และนักโบราณคดีหลายท่านสันนิษฐานว่ามนุษย์รู้จักปลูกข้าวโพดกันมานานกว่า ๔,๕๐๐ ปีแล้ว^๑ ข้าวโพดมีใช้เป็นที่พื้นเมืองของประเทศไทย จากหลักฐานเชื่อว่าประเทศไทยเริ่มปลูกข้าวโพดเมื่อราว พ.ศ. ๒๒๓๐ - ๒๒๓๑^๒ และเพิ่งจะมีการปลูกอย่างจริงจังในระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ พื้นที่การเพาะปลูกข้าวโพดได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย โดยเพิ่มจาก ๒๑,๐๐๐^๓ ไร่ในปี ๒๔๘๕ เป็น ๖๐๖,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๐๐ และได้เพิ่มอย่างรวดเร็วในระยะ ๑๐ ปีต่อมา คือในปี ๒๕๑๐ พื้นที่เพาะปลูก

^๑ พอคข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย, สมาคม. อนุสรณ์ครบรอบ ๑๕ ปี (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๐๖) หน้า ๒๕.

^๒ เรื่องเดียวกัน.

^๓ ประดิษฐ์ รังสฤษฏ์กุล และ นทีทิพย์ กระสิณ, การผลิตและการค้าข้าวโพด (กรุงเทพมหานคร), หน้า ๑๓.

เพิ่มขึ้นเป็น ๔ ล้านไร่ ในปัจจุบันจากการสำรวจพบว่าประเทศไทยมีพื้นที่การเพาะปลูกทั้งสิ้น ๕.๑๔ ล้านไร่^๑

ข้าวโพดจะปลูกได้ผลดีที่สุดในเขตอบอุ่น (Temperate Zone) คือระหว่างเส้นแวงที่ ๓๐ - ๔๐ ทั้งเหนือและใต้ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๓๐-๔๐ องศาฟาเรนไฮต์ และมีปริมาณฝนตกตลอดฤดูเพาะปลูกคือประมาณ ๓-๔ เดือน มีฝนตกเฉลี่ยประมาณ ๓๓๕ มิลลิเมตร ข้าวโพดชอบดินร่วนปนทรายที่ระบายน้ำได้ดี มีความอุดมสมบูรณ์ของดินและปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชสูงสมควร ดินควรจะมีสภาพความเป็นกรด-ด่างประมาณ ๕.๕ - ๘.๐ หรือค่อนข้างจะเป็นด่างเล็กน้อย นอกจากนี้ข้าวโพดยังปลูกได้ดีบนพื้นที่ลาดเอียงหรือสูง ๆ ต่ำ ๆ และไม่ชอบดินเหนียวเกินไปหรือดินที่มีน้ำขัง^๒

สำหรับประเทศไทย เมื่อพิจารณาสภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปแล้ว ไม่จัดอยู่ในเขตที่เหมาะสมแก่การปลูกข้าวโพดได้มากนัก เพราะมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและมีปริมาณฝนตกมากเกินไป แต่ก็ยังจัดว่าสามารถปลูกข้าวโพดได้ดีถ้ารู้จักเลือกพื้นที่ ฤดูกาลและเลือกใช้พันธุ์ที่เหมาะสม อุปสรรคที่สำคัญที่สุดของการปลูกข้าวโพดคือน้ำ หากสามารถแก้อุปสรรคเรื่องน้ำได้แล้ว ประเทศไทยจะสามารถปลูกข้าวโพดได้ถึงปีละ ๓ ครั้ง หรือปลูกได้ตลอดปี

สภาพดินและภูมิประเทศที่ใช่ปลูกข้าวโพด

ปัจจุบันสภาพดินและภูมิประเทศที่ใช่ปลูกข้าวโพดของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภทคือ^๓

^๑ พานิชย์กิจทางประเทศ, กอง. "การสำรวจข้าวโพด" กรุงเทพมหานคร : กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๒๐. (อ้างสำเนา)

^๒ พอคข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย, สมาคม. อนุสรณ์ครบรอบ ๑๕ ปี, หน้า ๒๖.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕

๑. ที่ป่าเปิดใหม่ ไร่แกบริเวณนิคมสร้างตนเองพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
 นิคมสร้างตนเองตากฟ้า จังหวัดนครสวรรค์ บริเวณสองข้างทางถนนสายเพชรบูรณ์ -
 ลพบุรี ในเขตชัยบาดาล อำเภอลำน้ำราชมัย จังหวัดลพบุรี และอำเภอวิเชียรบุรี
 จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอชุนต์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น ที่ดินเหล่านี้ส่วนมากมีความ
 อุดมสมบูรณ์ของดินสูงมาก การปลูกข้าวโพดในระยะแรกจึงได้ผลดี

๒. ที่ราบริมแม่น้ำ ไร่แกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำน่าน และแม่น้ำยมในเขตจังหวัด
 พิษณุตร และจังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน เป็นต้น ที่ดินเหล่านี้บางแห่ง
 อาศัยความอุดมสมบูรณ์ที่ได้รับจากการที่น้ำท่วมในฤดูน้ำท่วมทุกปี จึงปลูกข้าวโพดได้ดี
 พอใช้และได้อาศัยลำน้ำเหล่านั้นเพื่อขนส่งข้าวโพดลงมายังตลาดในกรุงเทพฯ ด้วย

๓. พื้นที่บนภูเขา ภูเขาในเขตอำเภอหล่มสัก อำเภอชนแดน จังหวัด
 เพชรบูรณ์ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ อำเภอเมือง จังหวัดตาก อำเภอปากช่อง
 อำเภอภักธงไชยจังหวัดนครราชสีมา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี และเทือกเขา
 ในภาคเหนือ เช่นในจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง และจังหวัดเชียงราย เป็นต้น
 การปลูกข้าวโพดในภูเขาเช่นนี้ ในปีแรก ๆ มักจะได้ผลดีมาก เพราะดินมีความอุดม
 สมบูรณ์และความชุ่มชื้นสูง จึงมีเนื้อที่ขยายขึ้นทุก ๆ ปี แต่เมื่อปลูกนาน ๆ ไปผลผลิต
 ต่อไร่จะลดลง เพราะการชะล้างของหน้าดินเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก

๔. ที่นาค่อนข้างดอน ไร่แกไรข้าวโพดในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านหมอ
 จังหวัดสระบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี อำเภอศาคสิ จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอ
 กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และอีกหลายจังหวัดในภาคอีสาน ซึ่งส่วนมากสภาพดินไม่
 อุดมสมบูรณ์นัก เพราะใช้ปลูกข้าวมานานแล้ว และต้องปลูกต้นฤดูฝนเพียงฤดูเดียว ใน
 ปลายฤดูฝนน้ำมักขังแฉะเกินไปสำหรับข้าวโพด

ผลจากการสำรวจผลผลิตข้าวโพดภายในประเทศสำหรับฤดูการผลิต ๒๕๒๐/๒๑
 ครั้งที่ ๑ โดยกรมการค้าต่างประเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร และสมาคมพ่อค้า
 ข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย ปรากฏว่า จังหวัดเพชรบูรณ์มีพื้นที่ปลูกข้าวโพดมากที่สุดใน
 ประเทศ คือมีพื้นที่เพาะปลูก ๑,๓๔๐,๐๐๐ ไร่ จังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกรองลงไป คือ

จังหวัดลพบุรี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดนครสวรรค์ มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวน
๑,๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ๑,๒๗๘,๐๐๐ ไร่ และ ๘๖๐,๐๐๐ ไร่ ตามลำดับ

ในด้านการผลิต จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นแหล่งผลิตข้าวโพดที่สำคัญที่สุด มีผลผลิต
จำนวน ๔๔๘,๐๐๐ ตัน จังหวัดนครราชสีมามีผลผลิตรองลงมาคือ ๒๕๒,๐๐๐ ตัน
รายละเอียดปรากฏในตารางที่ ๒ และภาพที่ ๑

ตารางที่ ๒ แสดงพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวโพด ฤดูกาล
ผลิต ๒๕๒๐/๒๑ ครั้งที่ ๒

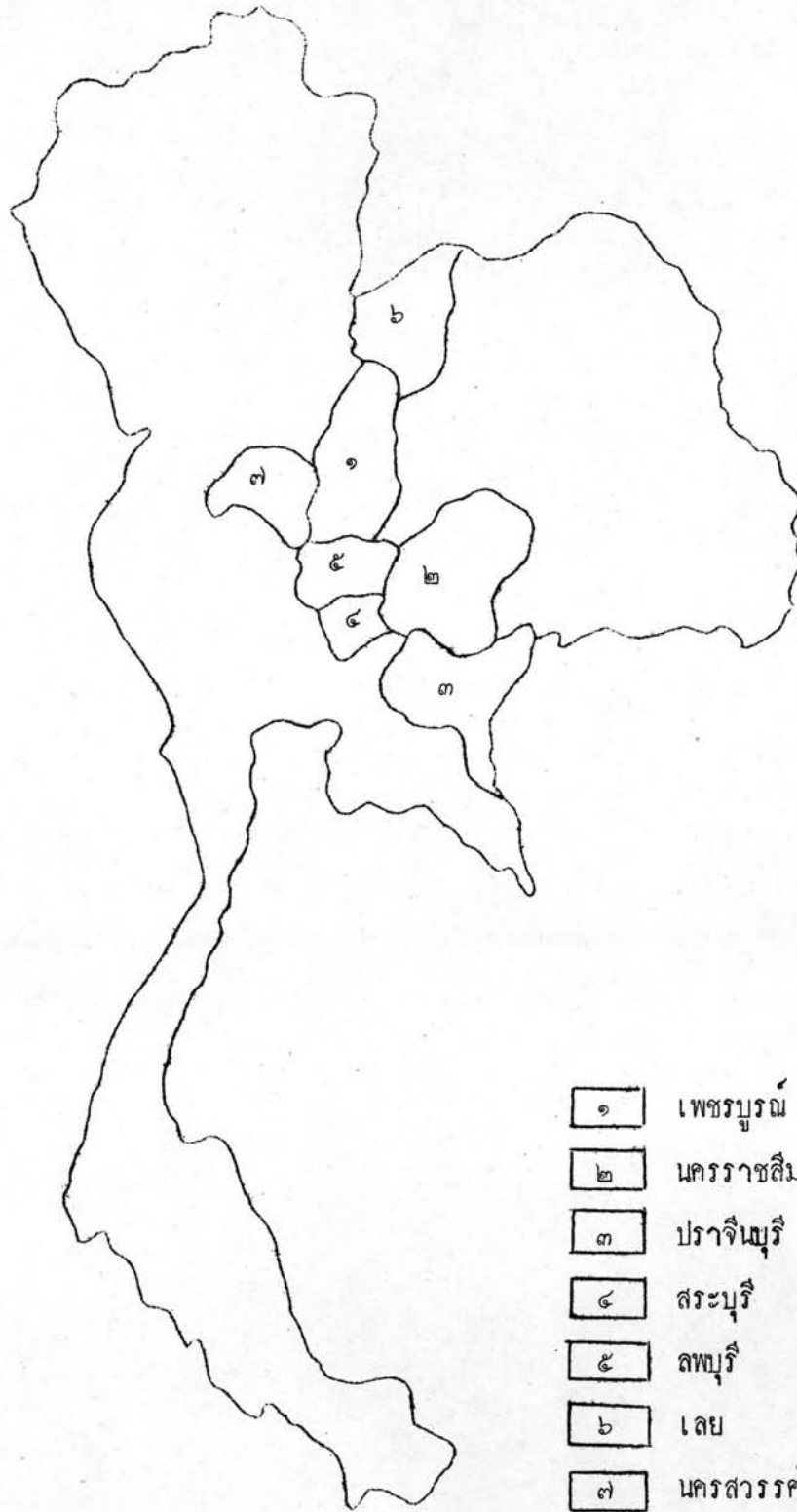
จังหวัด	พื้นที่ (๑๐๐๐ ไร่)	ผลผลิต (๑,๐๐๐ ตัน)	ผลผลิตถัวเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม / ไร่)
๑. สระบุรี	๕๖๐	๑๔๐	๒๕๐
๒. ลพบุรี	๑,๓๐๐	๑๑๗	๙๐
๓. พิษณุโลก	๔๔๑	๕๒	๑๑๘
๔. พิจิตร	๑๕๘	๒๕	๑๕๘
๕. เพชรบูรณ์	๑,๖๖๐	๔๙๘	๓๐๐
๖. สุโขทัย	๙๐	๓	๓๐
๗. นครสวรรค์	๘๖๐	๘๖	๑๐๐
๘. อุตรดิตถ์	๑๓๗	๑๑	๘๐
๙. กำแพงเพชร	๒๖๐	๒๖	๑๐๐
๑๐. อุทัยธานี	๒๘๕	๑๘	๖๕
๑๑. ปราชินบุรี	๒๖๕	๑๗๒	๖๕๐
๑๒. กาญจนบุรี	๙๐	๑๘	๒๐๐
๑๓. อุกรธานี	๑๘๖	๓๑	๑๖๖
๑๔. ประจวบคีรีขันธ์	๕๐	๑๔	๓๕๐

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

จังหวัด	พื้นที่ (๑,๐๐๐ ไร่)	ผลผลิต (๑,๐๐๐ ตัน)	ผลผลิตต่อไร่เฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัม / ไร่)
๑๕. ทาก	๕๕	๓๐	๓๑๕
๑๖. นครราชสีมา	๑,๒๓๘	๒๕๒	๑๙๓
๑๗. เลย	๖๘๐	๕๕	๑๕๐
๑๘. ศรีสะเกษ	๑๓๓	๔๓	๒๔๘
๑๙. ชัยภูมิ	๑๘๓	๔๕	๒๓๕
๒๐. ลำปาง	๔๕	๕	๒๐๐
๒๑. แพร่	๑๓๘	๒๕	๒๑๐
๒๒. น่าน	๑๔๓	๑๘	๑๒๓
๒๓. เชียงราย	๑๘๓	๕๒	๒๘๐
๒๔. จันทบุรี	๕๐	๑๕	๓๓๕
๒๕. เพชรบุรี	๕๐	๑๘	๓๕๐
๒๖. นอกเขตสำรวจ	๑๕๐	๓๕	๒๓๓
รวม	๕,๕๐๒	๑,๘๕๐	๑๙๕

ที่มา : กองพาณิชย์กิจต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

ภาพที่ ๑ ภาพแผนที่ประเทศไทยแสดงแหล่งผลิตข้าวโพคที่สำคัญ พ. ศ. ๒๕๒๐/๒๑

ที่มา : ภาพ - กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ตัวเลข - กองพาณิชย์กึ่งต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

ชนิดและพันธุ์ข้าวโพค

ข้าวโพคที่ปลูกกันอยู่ในขณะนี้หลายชนิดหลายพันธุ์ด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ

๑. ข้าวโพคไรชนิดหัวแข็ง (Flint Corn) เป็นข้าวโพคที่มีเมล็ดลักษณะกลม แข็งและใส มีสีขาว สีม่วงและสีเหลืองเป็นพวกข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวโพคพื้นเมืองที่มีขายทั่วไปสำหรับบริโภคเป็นชนิดที่ชาวโรนียมปลูกกันมาก เพราะเป็นข้าวโพคที่มีน้ำหนักดี ระยะเวลาเพาะปลูกสั้น ไม่ค่อยถูกความชื้นเมื่อแห้งจัด เหมาะสำหรับปลูกในประเทศซึ่งมีความชื้นสูง ข้าวโพคชนิดนี้เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ เช่น พันธุ์เทียน พันธุ์เขนอ่อน พันธุ์พระพุทธรบาท ๕ พันธุ์เตี้ย พันธุ์คาไลและพันธุ์เทียน เชียงตุง

๒. ข้าวโพคไรชนิดหัวบุ๋ม (Dent Corn) เป็นข้าวโพคที่มีเมล็ดเป็นรูปพังกา เช่น พันธุ์นิคโคลสัน (Nicloson) พันธุ์เฮลโลเคนท์ (Yellow Dent) สีเหลือง พันธุ์เคนท์ (Dent) สีขาว และพันธุ์ข้าวโพคชนิดที่แก่แล้วจะบุ๋มตรงกลาง เช่น พันธุ์กัวเตมาลา (Guatemala)

๓. ข้าวโพคหวาน (Sweet Corn) เป็นข้าวโพคที่ปลูกเพื่อบริโภคผักสด โดยเฉพาะมีรสหวานเนื่องจากมีน้ำตาลมาก เมื่อแก่เมล็ดจะหดตัวและเหี่ยวยุบ มีหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์โกลเด้นแพนทัม (Goldenpantum) พันธุ์คันทรีเยลเคินแมน (Country Gentleman) พันธุ์ที่แพร่หลายที่สุดในปัจจุบันคือ พันธุ์ฮาวายเอียนซูการ์ (Hawaiian Sugar)

๔. ข้าวโพคคว่ำ (Pop Corn) มีลักษณะ เมล็ดเล็กผิวภายนอกแข็ง ส่วนภายในเป็นแป้งและอุณหภูมิความชื้นได้มากเหมาะสำหรับบริโภค

ประสิทธิ์ รั้งสมบูรณ์กุล และ นทีทิพย์ กระสิน, การปลูกและการค้า
ข้าวโพค, หน้า ๑๒.

ชาวไร่ส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพดโรซนิคหัวแข็งและข้าวโพดชนิดหัวนุ่ม เพื่อส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ส่วนสีของข้าวโพดนั้น สีเหลืองและสีแดงแถมเหลืองเป็นสีที่ตลาดต่างประเทศนิยมซื้อเป็นส่วนใหญ่ ในปัจจุบันพันธุ์ข้าวโพดที่นิยมปลูกกันมาก คือ พันธุ์กัวเตมาลา (Guatemala) และพันธุ์พระพุทธรบาท ๕ ซึ่งมีปลูกประมาณ ๕๐% ของข้าวโพดทั้งหมด ในปัจจุบันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำลังส่งเสริมให้ชาวไร่หันมาใช้ข้าวโพดพันธุ์ใหม่อีกพันธุ์หนึ่ง ซึ่งให้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง และมีความต้านทานโรคน้ำค้างได้คือ คือ พันธุ์สุวรรณ ๑ นอกจากข้อดี ๒ ประการแล้ว พันธุ์สุวรรณ ๑ ยังสามารถทนแล้งได้ก็อีกด้วย ในปัจจุบันชาวไร่ใช้พันธุ์สุวรรณ ๑ ในการปลูกประมาณร้อยละ ๕๐ ของการปลูกข้าวโพดทั้งหมด คาดว่าในอนาคตพันธุ์สุวรรณ ๑ คงจะเป็นที่นิยมปลูกโดยทั่วไป

005911

ศัตรูพืชของไร่ข้าวโพด

ความเสียหายที่เกิดจากศัตรูพืชนับว่าเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปลูกข้าวโพด การปลูกข้าวโพดได้รับการรบกวนจากศัตรูพืชต่าง ๆ ตลอดมา แต่ที่รุนแรงเป็นบางปี ศัตรูสำคัญของข้าวโพดคือคักแตนป่าทั้งก่า ซึ่งเคยทำความเสียหายอย่างหนักแก่ผลผลิตมาแล้วในอดีต นอกจากนั้นมียาฆอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอน เพี้ยอ่อนข้าวโพด และคางงวงข้าง เป็นแมลงที่ระบาดประจำ และอาจทำความเสียหายรุนแรงได้ถ้าป้องกันไม่ทัน

สำหรับโรคข้าวโพดที่ร้ายแรงคือ โรคใบไหม้ในระยะกระทงแล้ง และโรคใบจุด ซึ่งพบมากที่สุด โดยเฉพาะในระยะที่ฝนตกชุก นอกจากนั้นได้เกิดโรคชนิดใหม่อีกโรคหนึ่งคือ โรคน้ำค้าง ซึ่งระบาดอยู่ทั่วไปในเขตปลูกข้าวโพด ยังหาทางกำจัดไม่ได้

ต้นทุนการผลิตและผลผลิตต่อไร่

ต้นทุนการผลิตข้าวโพดของทั้งประเทศยังไม่สามารถรวบรวมได้แน่นอน เนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นวิธีการเพาะปลูกไม่เหมือนกัน ทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม อาจจำแนกประเภทค่าใช้จ่ายหลักได้ ๕ ประเภทดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการถางไร่ ค่าเตรียมดิน ค่ายกร่อง ค่าปลูกและค่าปลูกซ่อม
๒. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการทำรั้ว ซึ่งหมายถึง การพรวนดิน เพื่อกำจัดวัชพืช ค่าใส่ปุ๋ย และ ค่าพินยาฆ่าแมลง
๓. ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการหักข้าวโพด ค่าสีให้เป็นเมล็ด และค่าขนส่งจากไร่ไปยังสถานที่เก็บข้าวโพด เช่น ยุ้ง และฉาง เป็นต้น
๔. ค่าเช่าที่ดิน หมายถึง ค่าเช่าที่ดินสำหรับทำการเพาะปลูก ในกรณีที่ชาวไร่ต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นทำไร่
๕. ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ หมายถึง ค่าดอกเบี้ยซึ่งชาวไร่ต้องจ่ายในกรณีที่กู้ยืมเงินของผู้อื่นมาลงทุน

ต้นทุนการผลิตข้าวโพดเปลี่ยนแปลงไปสำหรับแต่ละท้องที่ ในท้องที่ที่มีการว่าจ้างแรงงานสูง ค่าใช้จ่ายจะสูง ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการสัมภาษณ์ชาวไร่ข้าวโพดในเขต อำเภอมวกเหล็กและอำเภอบางบาล ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวโพดที่สำคัญของจังหวัดสระบุรีและจังหวัดนครราชสีมา ในฤดูแรกปีการผลิต ๒๕๑๕ พบว่า ต้นทุนต่อไร่ของการปลูกข้าวโพดในอำเภอบางบาล เท่ากับ ๓๒๗.๒๘ บาท ต่อไร่ ซึ่งมีผลผลิตไร่ละ ๑๕๘.๑๗ กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุน ๑.๖๕ บาทต่อกิโลกรัม และที่อำเภอมวกเหล็ก ต้นทุนต่อไร่เท่ากับ ๓๑๘.๓๗ บาท มีผลผลิตไร่ละ ๒๔๕.๘๑ กิโลกรัม คิดเป็นต้นทุน ๑.๒๕ บาทต่อกิโลกรัม ถึงแม้ว่าตัวเลขที่ปรากฏจะไม่ใช้ตัวเลขที่จะใช้เป็นตัวแทนต้นทุนการผลิตข้าวโพดของทั้งประเทศได้ แต่จากตัวเลขที่ได้ก็สามารถนำไปปรับใช้สำหรับท้องที่อื่น ๆ ได้ในหลักการเดียวกัน (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

สำหรับผลผลิตต่อไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพของดินและปริมาณน้ำฝนที่ตก ชาวไร่ส่วนมากไม่นิยมการใส่ปุ๋ยเนื่องจากการใส่ปุ๋ยต้องใช้เงินลงทุนเพิ่ม ชาวไร่ส่วนมากขาดแคลน

เงินลงทุน แผลงเพาะปลูกที่บุกเบิกใหม่ ผลผลิตจะสูงกว่าแหล่งเพาะปลูกที่ทำการเพาะปลูกมาเป็นเวลานาน ในปี ๒๕๑๑ ผลผลิตถั่วเนลียต่อไร่ทั้งประเทศประมาณ ๓๐๐ กิโลกรัม จังหวัดที่ไ้ผลผลิตต่อไร่สูง คือจังหวัดพิจิตรผลิตได้ ๔๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดเพชรบุรีผลิตได้ ๓๕๑ กิโลกรัมต่อไร่^๑ ต่อมาในปี ๒๕๒๑ ผลจากการสำรวจของคณะสำรวจชาวโศคกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ผลผลิตถั่วเนลียต่อไร่ทั้งประเทศประมาณ ๒๙๗ กิโลกรัมต่อไร่ และผลผลิตของจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงมียอดลดลง จังหวัดพิจิตรลดลงเหลือ ๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดเพชรบุรีลดลงเหลือ ๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงคือ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดจันทบุรี มีผลผลิตต่อไร่ ๔๕๐ กิโลกรัม รองลงมาคือ จังหวัดเพชรบูรณ์ผลิตได้ ๔๒๐ กิโลกรัมต่อไร่^๒

จะเห็นได้ว่า การปลูกข้าวโศคของไทยส่วนใหญ่ไม่มีการพัฒนาต้นผลผลิตต่อไร่ กล่าวคือ การปลูกข้าวโศคอาศัยคิเฒ่าชาวกาศแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ใช้เทคนิคทางการเกษตรเข้าช่วยจึงทำให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงเรื่อย ๆ นอกจากเรื่อง เทคนิคการเกษตรแล้ว การใช้พันธุ์ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะช่วยให้การปลูกข้าวโศคมีผลผลิตต่อไร่สูง ในปัจจุบันชาวไร่ทั่วไปนิยมปลูกข้าวโศคพันธุ์กัวเตมาลา ซึ่งให้ผลผลิตปานกลาง ทางราชการได้ผลิตพันธุ์ใหม่ชื่อ "พันธุ์สุวรรณ ๑" ซึ่งให้ผลผลิตอยู่ในเกณฑ์สูง และมีความต้านทานต่อโรคราน้ำค้าง ซึ่งเป็นโรคระบาดสำคัญที่ทำความเสียหายแก่ข้าวโศค ถ้าชาวไร่โดยทั่วไปให้ความสำคัญเกี่ยวกับพันธุ์ที่ใช้ปลูกโดยหันมาใช้พันธุ์สุวรรณ ๑ ผลผลิตข้าวโศคต่อไร่คงจะสูงขึ้นกว่าเท่าที่เป็นอยู่ ทางราชการควรจะได้ทำการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การ

^๑ ประดิษฐ์ รังษณภูมิกุล และ นันทิพิทย์ กระสิณ, การผลิตและการค้าข้าวโศค, หน้า ๑๗.

^๒ พาณิชยกิจต่างประเทศ, กอง. "การสำรวจข้าวโศค" กรุงเทพมหานคร : กรมการค้าต่างประเทศ, ๒๕๒๐. (อัครสำเนา)

ใช้พันธุ์สุวรรณ ๑ เพื่อให้ชาวไร่ตื่นตัวในการใช้พันธุ์ใหม่ เพื่อเพิ่มผลผลิตของประเทศ
ในอนาคต เพราะในปัจจุบันการเพิ่มผลผลิตเป็นผลมาจากการขยายเนื้อที่การเพาะปลูก
เป็นส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำลายป่าสงวน ซึ่งในปัจจุบันทางราชการได้
กวดขันเรื่องการทำลายป่าสงวนมากยิ่งขึ้น การขยายเนื้อที่การเพาะปลูกจึงทำได้ยาก
ควรที่จะได้มีการหาทางเพิ่มผลผลิตต่อไร่กันอย่างจริงจัง เพื่อเพิ่มผลผลิตของชาวไร่
และของประเทศ

ผลผลิตข้าวโพดของประเทศไทยและของโลก

ปัจจุบันผลผลิตข้าวโพดของโลกถัวเฉลี่ยปีละประมาณ ๓๐๐ ล้านตัน^๑
ประเทศผู้ผลิตข้าวโพดที่สำคัญได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศบราซิล ประเทศ
สหภาพโซเวียตรัสเซีย ประเทศยูโกสลาเวีย ประเทศแอฟริกาใต้ ประเทศรูเมเนีย
ประเทศฝรั่งเศส และประเทศเม็กซิโก ประเทศสหรัฐอเมริกาผลิตข้าวโพดได้มากที่สุด
ประมาณ ๑๒๐-๑๕๐ ล้านตัน หรือประมาณครึ่งหนึ่งของผลผลิตข้าวโพดทั่วโลก รองลงมา
ได้แก่ประเทศบราซิล ประเทศสหภาพโซเวียตรัสเซีย ประเทศยูโกสลาเวีย และ
ประเทศเม็กซิโกตามลำดับ (สถิติผลผลิตของข้าวโพดแสดงในตารางที่ ๓)

ปัจจุบันความต้องการบริโภคโปรตีนจากเนื้อสัตว์ได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ
ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์กันมากขึ้น เป็นผลให้ความต้องการ
ข้าวโพดซึ่งเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง มีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นลำดับ

ประเทศไทยถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นผู้ผลิตข้าวโพดรายใหญ่ของโลก แต่ก็ได้ชื่อ
ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่ส่งข้าวโพดออกขายต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากการ
บริโภคภายในประเทศที่ผ่านมาในระยะ ๒-๓ ปีมีน้อย ผลผลิตส่วนมากจึงส่งขายต่าง-
ประเทศ การค้ากับต่างประเทศจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศมากกว่าการใช้ภายใน
ประเทศ

^๑ฝ่ายนโยบายการค้าในประเทศ กองนโยบายการพาณิชย์ กรมเศรษฐกิจ
การพาณิชย์, แนวทางพัฒนาการค้า ปอ ข้าวโพด ไบยาสูบ สิงหาคม ๒๕๑๘
(พระนคร : โรงพิมพ์ชาวพาณิชย์, ๒๕๑๘), หน้า ๑๕.

ตารางที่ ๓ ประเทศผู้ผลิตข้าวโพดที่สำคัญของโลก

(๑,๐๐๐ เมตริกตัน)

ประเทศ	๒๕๑๗/๑๘	๒๕๑๘/๑๙	๒๕๑๙/๒๐ a
แคนาดา	๒, ๕๗๗	๓, ๖๒๓	๓, ๕๗๕
อินเดีย	๕, ๗๒๓	๖, ๐๐๐	๖, ๐๐๐ b
ฝรั่งเศส	๘, ๘๘๕	๘, ๑๕๓	๕, ๓๐๐
อิตาลี	๕, ๐๕๓	๕, ๓๒๖	๕, ๐๐๐
ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปตะวันตก	๕, ๕๒๓	๕, ๖๕๘	—
ยูโกสลาเวีย	๘, ๐๓๑	๘, ๓๘๐	๘, ๕๐๐
บราซิล	๑, ๖๖๖	๒, ๐๐๐	—
อังกฤษ	๖, ๒๑๑	๗, ๑๐๐	๕, ๕๐๐
รומานี	๗, ๑๕๕	๘, ๒๒๐	๘, ๐๐๐
ประเทศอื่น ๆ ในยุโรปตะวันออก	๘๕๖	๘๖๐	—
รัสเซีย	๑๒, ๑๐๕	๗, ๓๐๐	—
สหรัฐ	๑๑๘, ๕๖๒	๑๕๖, ๕๘๘	๑๕๘, ๘๘๕
เม็กซิโก	๗, ๗๘๕	๘, ๓๐๐	๘, ๕๐๐
อาร์เจนตินา	๗, ๗๐๐	๕, ๘๕๕	—
บราซิล	๑๖, ๓๕๕	๑๘, ๐๓๘	—
แอฟริกาใต้	๘, ๕๑๖	๗, ๗๐๐	—
ไทย	๓, ๐๕๐	๒, ๕๐๐	๑, ๗๕๐

a ไม่เป็นทางการ

b โดยประมาณ

ที่มา : สหกรณ์พ่อค้าข้าวโพดและพืชพันธุ์ไทย